

Řeka Sázava

Řeka Sázava pramení zhruba 1 km od Šindelného vrchu a spolu s dalšími menšími potoky napájí rybník Velké Dářko. Od výtoku z Velkého Dářka je již říčka nazývána Sázavou. Vodáci a trampové ji často nazývají Zlatá řeka, neboť barva vody má blízko ke zlaté, což způsobuje jílovitá půda. Celková délka řeky Sázavy je 225 km, ze kterých je 208,3 km sjízdných na sportovní lodi. Sázava se vlévá do Vltavy u Davle.

Řeka Sázava protéká geomorfologickými celky Křemešnická vrchovina a Hornosázavská pahorkatina. Posázaví má bohatou faunu, jejímiž typickými blázupci jsou vydra říční, mlouk skvrnitý, kapr obecný či bolen dravý. Flóru zde zastupuje především olše lepkavá, vrba křehká, kozlík dvoudomý, devětsil bílý či prvosienka vyšší.

Mezi nejdůležitější přítoky řeky Sázavy patří Šlapanka (zleva), Sázavka (zprava), Želivka (zleva) a Blanice (zleva).

Důležité říční kilometry:

– Žďár nad Sázavou – 207,45 km, Havlíčkův Brod – 166,9 km, Světlá nad Sázavou – 144,1 km, Stvořidla – 139 km, **Ledeč nad Sázavou – 129,6 km**, Zruč nad Sázavou – 105,2 km, Český Šternberk – 75,45 km.

Ochrana přírody

Sázava protéká mezi městy Světlá nad Sázavou a Ledeč nad Sázavou přírodní rezervací Stvořidla, pro kterou jsou typické balvany rozestě v říčním korytě. Dále po toku je Posázaví zařazené do soustavy NATURA 2000, a to v úseku od Ledče nad Sázavou po Zruč nad Sázavou. Řeka Sázava se zde hluboce zařezává do údolí.

Ledeč nad Sázavou a okolí

Prvním písemným záznamem o městě je dokument uvádějící vladku Zikmunda z Ledče, pocházející z roku 1181. Současné město se rozkládá na obou březích řeky Sázavy. Pravému břehu dominuje rozlehlý hrad, pocházející z poloviny 13. století.

V průběhu husitských válek stáli ledečtí vladkové na straně přívrženců kalicha a jejich pečetě byly připojeny i ke stížeňmu listu proti upálení mistra Jana Husa. K otevřenému sporu s králem Zikmundem došlo v roce 1420, kdy proběhl i vojenský střet nedaleko dnešní obce Bojiště. Během dalších dvou staletí se majitelé zdejšího panství často střídali. Patřili mezi ně Ledečtí z Řičan, Meziříčtí z Lomnice a následně Trčkové z Lípy. V rámci vypořádávání se stavovským odbojem došlo k rozsáhlým konfiskacím šlechtického majetku. Ty zasáhly i pány Trčky z Lípy a jejich panství bylo rozděleno na několik částí. Ledeč nad Sázavou dostal do správy nizozemský vojenský dobrodruh Adrian z Enkefurtu. Jeho krátkou vládu vystřídali Thunové a následně Věžníkové. Částečná stabilizace proběhla až za vlády císařovny Marie Terezie.

Část domů kolem obdélníkového náměstí si uchovala původní pozdně gotickou a renesanční dispozici. Proto zde byla v roce 2003 vyhlášena městská památková zóna.

Památky a zajímavosti v městě a okolí

Hrad Ledeč nad Sázavou – Ledečský hrad se řadí mezi nejstarší šlechtické hrady v Čechách a je jediným dochovaným hradem středního Posázaví. Dominantní hrad na vápencovém ostrohu nad řekou byl založen ve 13. století. Z druhé poloviny 15. století existují podrobnější zmínky o rodu pánů z Řičan, jejichž erb s drobnými úpravami převzalo město do svého znaku. V roce 1509 zde došlo k velkému neštěstí, kdy se při oslavě propadl strop východního paláce, a zahynula manželka Jana Buriana Ledečského z Řičan – Žofka ze Sovince, jejich dva synové a jejich družky. Na Hradě v průběhu let působily další významné rody – Trčkové z Lípy, Adrian z Enkefurtu, Thunové, Věžníkové, Lichtenštejnové a další.

V roce 1753 odkoupila zadlužené ledečské panství císařovna Marie Terezie a darovala ho Řádu zchudlých šlechticů v Praze na Hradčanech, který založila. V roce 1879 vypukl na hradě jeden z největších požárů, který se podařilo uhasit až po třech dnech. Hrad už nebyl nikdy uveden do původní podoby. Nyní je správcem hradu společnost Hrad Ledeč nad Sázavou, s.r.o. V areálu hradu se nachází muzeum. Jsou zde soustředěny exponáty připomínající historii města – archeologie, etnografie, nářadí a výrobky zdejších řemeslníků, cechovní památky, sklářské výrobky, sbírka zbraní, mincí, papírových platidel, atd.

Kostel sv. Petra a Pavla – Kostel byl založen na počátku 14. století. Unikátem je zde dekorativní hliněná klenba. Za pozornost stojí též cínová křtitelnice ve tvaru obráceného zvonu z roku 1518.

Thunovský letohrádek – Letohrádek nechal postavit koncem 17. století majitel ledečského panství Michal Osvald z Thunu. Raně barokní stavba se skládá ze

dvou přilehlých budov: hlavní čtvercové, s mansardovou střechou a přistaveným úzkým křídlem, na které navazují hospodářské budovy. V sále v patře hlavní budovy se nachází fresková výzdoba, znázorňující domy, statky a jednotlivá panství náležející rodu Thunů. V současnosti je Thunovský letohrádek v soukromém vlastnictví a pro veřejnost není přístupný.

Lesopark Šeptouchov nabízí možnost celoročních procházek v klidném lesoparku nedaleko centra města. Z vyhlídky na šeptouchovských skalách se nabízí krásný pohled na město a široké okolí.

Veškeré informace o turistických cílech regionu, ubytování a dalších službách naleznete v informačním centru, které se nachází na náměstí v Ledči nad Sázavou, popřípadě na turistických webových stránkách www.ledecsko.cz.

Půjčovny lodí

Půjčovna lodí Ledeč nad Sázavou – Havlíčkova 168, 584 01 Ledeč nad Sázavou, e-mail: koudelova@atlas.cz, tel.: 724 095 199, pondělí - neděle 8:00 - 19:00, výdej lodí po domluvě.

Loděnice Ledeč nad Sázavou – Husovo náměstí (těsně před mostem vlevo a pak první ulička vpravo mezi domky), případně parkování na náměstí nebo v blízkosti Billy, e-mail: info@pujcovna-lodi.cz, tel.: 604 904 737, výdej lodí denně od 9:00 do 12:00.

Možnosti táboření

ř. km 121,7 – **Nouzové vodácké tábořiště „U VLKA“**

Další možnosti: Centrální ohniště, prodej základních **potavin na objednávku**.

Služby: pitná voda, WC

Umístění (popis): na levobřežní louce u kiosku VLK, tel.: 604 869 191

ř. km 121 – **Rekreační středisko Monty**

Další možnosti: chaty (pro 3 až 10 osob), badminton, stolní tenis, gril, blízka **restaurace**

Služby: pitná voda, WC, teplá voda, sprcha

Umístění (popis): Chřenovice 69, tel.: 602 482 832, e-mail: rezac.monty@seznam.cz

ř. km 119,8 – **Rekreační zařízení Velimer**

Další možnosti: chatky, lůžka v budově, ohniště, společenská místnost

Služby: pitná voda, WC, kuchyňka, sprcha

Umístění (popis): Riegrova 564, 584 01 Velim, tel.: 605 087 347, e-mail: kuncovaiveta@seznam.cz

ř. km 119,5 – **Vodácký a sportovní kemp U korfbalisty**

Další možnosti: tábořiště, **restaurace**, tenis, volejbal

Služby: pitná voda, teplá voda, WC, sprcha

Umístění (popis): Chřenovice 48, tel.: 603 435 819

Jezy v Ledči nad Sázavou a dále po řece

Jez Ledeč nad Sázavou (ř. km 129,4) – Kamenité mělčiny pod jezem, za vyššího stavu vody poměrně dobře sjízdný u pravého břehu, ale pouze v případě, že v podjezí stočíme loď prudce doleva. Pod jezem podplouváme silniční most, kde nám běh se schody nabízí možnost udělat si přestávku a navštívit centrum města Ledeč nad Sázavou, případně se občerstvit v jedné z hospůdek.

Jez Ledeč nad Sázavou 2 (ř. km 128,95) – Úzký průjezd vpravo mezi patou jezu a vysokou zdí navigace, během sjíždění za vyššího stavu vody proud stahuje k navigaci. Pod jezem máme zprava dlouhý ostrov, poté již Ledeč končí, podplouváme pěší most a máme vápencové skály vrchu Šeptouchov.

Jez Bohumilice (ř. km 127,4) – Přenesení lodí po úzké římse pod železniční tratí nebo ze stejného místa spouštění na koňadře. Vzhledem k odběru elektrárny proudí přes jeho korunu malé množství vody, takže sjíždění není možné.

Pokračujeme klidným úsekem, za levým ohybem proplouváme peřejkou a krátká peřej nás čeká i za prudkým pravým zákrutem. Levotočivým obloukem doplujeme ke kamennému stupni (přítok Jestřebnice zprava), který sjíždíme vlevo. Před stupněm a ústím potoka můžeme na pravém břehu vynést lodě a dojít se podívat na zříceninu hradu Chřenovice, která je ukrytá v blízkém zalesněném vršku za železniční tratí (směrovky).

Projekt „Řeky se mění“ vznikl ve spolupráci čtyř místních akčních skupin – Posázaví o.p.s., Královská stezka o.p.s., Lída pro venkov o.s., Rakovnicko o.p.s.

Partneři projektu:

Evropský zemědělský fond pro rozvoj venkova: Evropa investuje do venkovských oblastí